

Aan de leden van de
verenigde vergadering

V.V:	7 oktober 2020	Datum	11 augustus 2020
Agendapuntnr.	H.3	Bijlagen	1.
Kenmerk	2020.08119		
Onderwerp	Vorbereidingskrediet nieuw gemaal Hitland		

1. Inleiding

Het gemaal Hitland is het gemaal dat onder andere het recreatiegebied Hitland in Nieuwerkerk aan den IJssel bemaalt. Het gemaal staat al enkele jaren op de nominatie om vervangen te worden. In dit voorstel vragen wij een voorbereidingskrediet aan voor het vervangen van het gemaal. Met dit voorbereidingskrediet worden het ontwerp, de voorbereiding van de aanbesteding en diverse onderzoeken gefinancierd.

2. Voorstel

In te stemmen met:

- het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet van € 500.000 voor een nieuw gemaal Hitland.

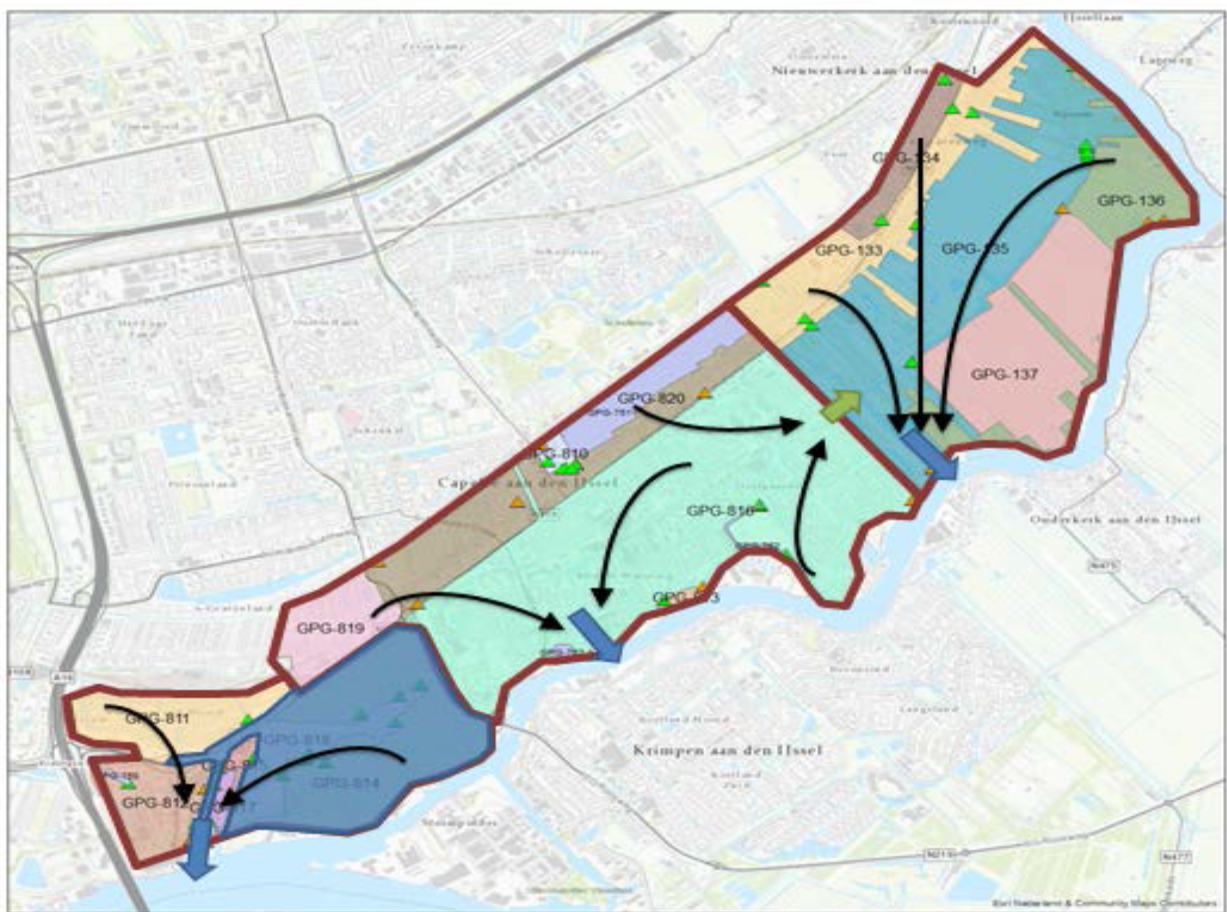
3. Achtergrondinformatie

Gemaal Hitland is het gemaal dat zorgt voor de bemaling van de polder Esse, Gansdorp en Blaardorp (EGB-polder) en is gelegen in het recreatiegebied Hitland te Nieuwerkerk aan den IJssel. Het gemaal stamt uit 1989 en is aan vervanging toe, omdat de capaciteit – en daarmee de betrouwbaarheid – ervan ontoereikend is. Dit kan leiden tot overlast en schade in de EGB-polder.

Daarnaast is geconstateerd dat gemaal Hitland een knelpunt vormt in de vismigratie en geen inlaatvoorziening heeft. Daarbij is de EGB polder aangemerkt als KRW waterlichaam. Conform de KRW maatregelenlijst dient een dergelijk knelpunt opgelost te worden, omdat er anders niet voldaan wordt aan het Goed Ecologisch Potentieel (een KRW verplichting). Het nieuwe gemaal Hitland zal tweezijdig vispasseerbaar worden uitgevoerd, zodat vissen kunnen migreren tussen de EGB-polder en de Hollandsche IJssel.

Met deze mogelijkheid tot het inlaten van water vanuit de Hollandsche IJssel is er een extra stuurmiddel voor de waterstand in de EGB-polder beschikbaar. Daarnaast komt dit de waterkwaliteit in de polder ten goede: er kan zo schoon rivierwater de polder ingelaten worden.

Uit eerdere studies is gebleken dat de gemalen Oostgaarde en Hitland op termijn samengevoegd kunnen worden, wanneer gemaal Oostgaarde het einde van zijn economische levensduur bereikt heeft. Voor de samenvoeging is een koppeling nodig tussen peilgebieden Middelwatering/Oostgaarde en Groot Hitland. Met het samenvoegen wordt de waterhuishouding in deze gebieden geoptimaliseerd. De samenvoeging zorgt ook voor een kostenbesparing, omdat HHSK te zijner tijd beide gebieden met één gemaal kan bemalen. In de bouw van het nieuwe gemaal Hitland wordt hier alvast op geanticipeerd via de mogelijkheid tot uitbreiding van de pompcapaciteit en de capaciteit van de watergangen naar het gemaal toe en een ruimtereservering ten behoeve van een toekomstige koppeling van de peilgebieden.

Figuur 1: Peilgebieden en afvoerroutes in het voorkeursscenario peilbesluit Capelle en Esse, Gansdorp en Blaardorp (bron RoyalHaskoningDHV)

Het onderzoeken van de vernieuwing van gemaal Hitland is opgenomen in de programmabegroting 2020 onder programma 2 Watersysteem - 12.4 renoveren of vernieuwen kunstwerken (regel 9).

4. Motivering voorstel

Het huidige gemaal stamt uit 1989 en is aan vervanging toe, omdat de betrouwbaarheid en capaciteit ervan ontoereikend is. Dit kan leiden tot overlast en schade in de EGB-polder.

Gemaal Hitland heeft een theoretische capaciteit van 60 m³/min. Het huidige functioneren van het gemaal zorgt in de praktijk af en toe voor wateroverlast bij o.a. de golfbaan. Uit onderzoek blijkt dat de gewenste capaciteit voor Groot Hitland 70 m³/min is. Indien peilgebied Groot Hitland gekoppeld gaat worden aan peilgebied Middelwatering/Oostgaarde, dient de capaciteit vergroot te worden tot 95 m³/min.

Het toevoegen van een vismigratiepunt en een inlaat vanuit de Hollandsche IJssel maakt het watersysteem van Groot Hitland robuuster en zorgt voor een verbetering van de waterkwaliteit in het gebied. Ook voldoen wij met het verbeteren van de waterkwaliteit en het mogelijk maken van vismigratie aan verplichtingen uit de KRW.

Dit sluit aan bij de volgende doelen in het Waterbeheerplan:

- Doel 11: We houden het gebied bewoonbaar en bruikbaar, voorzien in de waterbehoefte en bevorderen de waterkwaliteit door een afgewogen en energie-efficiënt peilregime.
- Doel 12: We beheren de watergangen en kunstwerken efficiënt en effectief op basis van een bewuste afweging tussen risico's, kosten en prestaties, gericht op duurzame oplossingen.
- Doel 16: We voorkomen zo veel mogelijk wateroverlast en beperken schade.
- Doel 17: We verbeteren de waterkwaliteit van de KRW waterlichamen.

Door te anticiperen op een toekomstige koppeling tussen de peilgebieden Middelwatering/Oostgaarde en Groot Hitland is een toekomstige investering in een nieuw gemaal Oostgaarde niet meer nodig, wat een flinke besparing oplevert.

5. Gevolgen/consequenties

Financieel

In dit investeringsvoorstel vragen wij een voorbereidingskrediet van € 500.000 aan. Dit bedrag is inclusief personeelskosten, ontwerpkosten, onderzoek naar vismigratie en BTW.

Deze voorbereidingskosten bedragen ca. 15% van de in totaal geschatte realisatiekosten (€ 3.500.000).

De gevraagde investering is conform de Programmabegroting 2020, investeringsprogramma 2, wateroverlastopgave (jaarschijf 2020).

De planning van de uitgaven van dit krediet is conform onderstaand schema.

	2020	2021	2022	2023	2024
Uitgaven	100	400			
Inkomsten					

Bedragen x €1000

Personeel

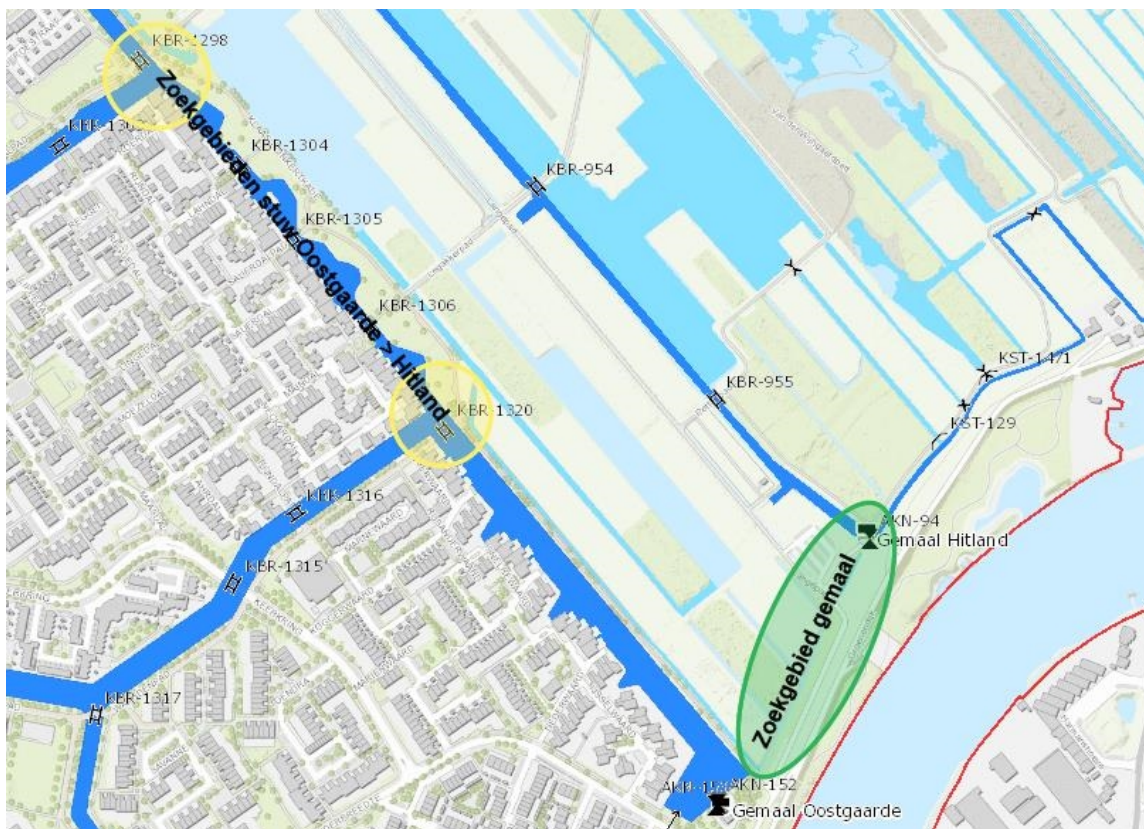
De werkzaamheden worden begeleid door medewerkers van HHSK. Tevens maken wij gebruik van een ingenieursbureau om een ontwerp op te stellen, diverse onderzoeken (waaronder het verhelpen van het knelpunt in de vismigratie) te verrichten en een SSK raming op te stellen voor de uitvoering van het werk.

Juridisch/Risico's

De juridische consequenties hebben voornamelijk betrekking op de grondverwerving voor het nieuwe gemaal en een ruimteclaim voor de toekomstige voorzieningen om de peilgebieden te koppelen. Het nieuwe gemaal wordt binnen een gedefinieerd zoekgebied (zie figuur 2) gerealiseerd, nabij de locatie van het huidige gemaal. De exacte locatie wordt bepaald op basis van omgevingsfactoren, zoals de locatie van aanwezige kabels en leidingen, de mogelijkheden om de aanvoertocht te verbreden en het verkrijgen van eigendom van grond. Hierdoor is nu nog niet duidelijk of het nieuwe gemaal wordt gebouwd op grond in eigendom van HHSK.

Dit voorstel is niet doorgerekend met een SSK raming. De SSK wordt in de voorbereidingsfase opgesteld en vormt de basis voor de aanvraag van het uitvoeringskrediet.

Er is op dit moment nog geen subsidie verkregen voor dit project. Het nieuwe gemaal Hitland wordt visvriendelijk uitgevoerd. Dit gemaal is door Rijkswaterstaat op de KRW maatregelenlijst geplaatst. Er is daardoor in 2022 een subsidie beschikbaar voor het visvriendelijk uitvoeren van het nieuwe gemaal. De subsidie bedraagt maximaal € 275.000, maar niet meer dan 50% van het investeringsbedrag voor de vismigratiemaatregelen. In de voorbereidingsfase wordt onderzocht onder welke voorwaarden deze en eventueel andere subsidies verkregen kunnen worden.

Figuur 2: Zoekgebied nieuw gemaal Hitland

Duurzaamheidsdoelstellingen

Het projectteam verkent in de voorbereidingsfase de mogelijkheden met betrekking tot duurzaamheid (bijv. energieneutraal poldergemaal, mogelijkheid tot energieopwekking).

6. Aspecten voor de omgeving, communicatie en wijze van publiceren

De stakeholders zoals omwonenden, Rijkswaterstaat, Gasunie, Recreatieschap Hitland (o.a. golfbaan) en de gemeenten Capelle aan den IJssel en Zuidplas worden geïnformeerd en betrokken in het voorbereidingstraject. De wensen en (on)mogelijkheden worden geïnventariseerd en zoveel als mogelijk meegenomen in de ontwerpprocedure en de contractstukken. Het streven is naar een duurzame samenwerking met deze stakeholders. Door in de voorbereiding de juiste contacten te leggen wordt gewerkt aan een invulling, die voor alle partijen aanvaardbaar is.

7. Verdere aanpak, procedure, planning

Het voorbereidingstraject omvat:

- het opstellen van een programma van eisen in samenwerking met de diverse specialisten binnen HHSK;
- het opstellen van een risicodossier in samenwerking met de diverse specialisten binnen HHSK;
- het maken van een duurzaam ontwerp voor het nieuwe visvriendelijke gemaal Hitland, inclusief de keuze voor een definitieve locatie voor het nieuwe gemaal;
- het opstellen van een aanbestedingsdossier;
- het opstellen van een SSK raming;
- het opstellen van een globale uitvoeringsplanning;
- het onderzoeken van subsidiemogelijkheden.

Voor de aanleg van het gemaal moet te zijner tijd een Omgevingsvergunning aangevraagd worden.

Naar verwachting kan eind 2021 een aanvraag van het uitvoeringskrediet voor dit project aan de VV worden voorgelegd.

8. Evaluatie

De voorbereidingswerkzaamheden worden vóór de uitvoering van het werk geëvalueerd.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur, dijkgraaf,

M.J.H. van Kuijk

drs. A.J.B. van der Klugt